

MAA- JA METSÄTALOUSHALLITUS
SUOMEN RIISTAKESKUS

Raisio 13.5.2024

MTK-Varsinais-Suomen ja SLC-Åbolandin yhteinen varhaisperunatoimikunta esittää huolensa poikkeuksellisesti käyttäytyvien valkohäntäpeurojen aiheuttamista kasvusto- ja materiaalityöistä. Toimikunta vaatii helpotusta poikkeuksellista haittaa aiheuttavien eläinten poistolupien myöntöön, erityistä tuhoa aiheuttavien valkohäntäpeurayksilöiden nopea poisto vahinkojen ilmaantuessa estää toimintamallin leviämisen.

Ongelmana ovat siemenmukuloita harsojen läpi syövät valkohäntäpeurat, jotka tuhoavat samalla perunapenkkejä suojaavat kateharsot eri puolilla kasvulohkoja. Vahinkoa aiheutuu sadolle, mutta taloudellisesti suurin menetys seuraa katemateriaalina käytettävien harsojen rikkoutumisesta peurojen kuopiessa siemenperunat esiin. Harsoja käytetään suojaamaan kasvustoa hallalta, joten ne on korvattava välittömästi. Katemateriaalien uusintakustannukset koostuvat paitsi hankintakuluista (noin 1500 euroa/ha), niin myös työkustannuksista rikkoutuneiden harsojen poiston ja uusien levityksen myötä. Ehjänä pysyvien harsojen käyttöikä on parhaimmillaan vuosia hankinnasta ja asianmukaisesta hävityksestä aiheutuvien kulujen jakautuessa useammalle vuodelle. Harsojen pitkä kesto mahdollistaisi uusiokäytön ollen siten ekotekeä, joten katteita rikkovat eläimet tulisi voida poistaa heti ongelmien ilmetessä. Pahimmillaan poikkeuksellista tuhoa aiheuttavien eläinten epänormaalikäytösmalli leviää populaation sisällä kasvattaen tuhojen laajuuden nopeasti sietämättömäksi.

Viljelijät ovat jo vuosia tehneet voitavansa tuhojen ehkäisemiseksi mm. jättämällä eläimille tarjolle siemenperunoita kasoissa ja kattamattomia istutusrivejä. Valkohäntäpeuroja on yritetty karkottaa ohjeiden mukaan erilaisten äänilaitteiden ja karkotehajujen avulla. Tehdyistä toimituksista huolimatta peurat hakeutuvat jatkuvasti nimenomaan harsonalaisille istutusriveille, käytösmalli on selkeästi opittu. Valtaosa katteenalaisesta tuotannosta on suotuisien ilmasto-olosuhteiden myötä keskittynyt saaristoon ja rannikolle, joissa kuitenkin lohkojen koko on pieni. Erikoiskasvituotanto soveltuu pienille lohkoille, mutta peuravahinkojen minimoimiseksi niiden aitaaminen ei ole mahdollista: pahimmillaan työkoneet eivät mahtuisi kääntymään aitojen välissä. Jokavuotinen aitaaminen ei voi olla todellinen vaihtoehto.

Varhaisperunatoimikunta esittää edellä kerrotun perusteella vahinkoperusteisia poistolupia ehkäisemään tuhoja silloin, kun valkohäntäpeurojen voidaan osoittaa aiheuttaneen kasvukaudella erityistä vahinkoa. Vahingot ja tehdyt ehkäisytoimet (vaihtoehtoinen ruokailupaikat, hajusteet, äänet) voidaan todeta. Vahinkoa aiheuttavien valkohäntäpeurojen notkea ja nopea poistaminen on edellytys erikoiskasvituotannon jatkamiselle.

Kunnioittaen

Terhi Löfstedt MTK-Varsinais-Suomi, aluepäällikkö

Lisätietoja:

Pontus Franzén, toimikunnan puheenjohtaja ja maatalousyrittäjä, Nauvo, p. 040 5656 921

Juho Aula, toimikunnan varapuheenjohtaja ja maatalousyrittäjä, Laitila, p. 050 331 8323

Stefan Karlgren, maatalousyrittäjä, Houtskari, p. 040 5603 774

Terhi Löfstedt, MTK-Varsinais-Suomi, aluepäällikkö, terhi.lofstedt@mtk.fi ja p. 0400 294 123